

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre 16 kor.
 Negyedévre 4 "
 Helyben káshoz hozzá:
 Egész évre 20 kor.
 Negyedévre 5 "
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre 24 kor.
 Negyedévre 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 keddnap utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczna-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

A pártok sorakozása.

(—a.) Minél jobban kitárulnak a Nemzeti Társaskör ajtai Khuen-Héderváry gróf előtt — annál jobban elzárkóznak előle a volt koalíciós pártok.

Mióta nyilvánvalóvá lett, hogy Khuen-Héderváry gróf ahelyett, hogy a korona és a pártok közt békét akarna létrehozni, inkább új életre akarja kelteni az ó-szabadelvű pártot és az ó-szabadelvű szellemet, — azóta a koalíciós pártok egymás után sorakoznak Khuen-Héderváry próbálkozásai ellen.

Nem hiába vonakodott eleinte Tisza István gróf ennek a kilátástalan kísérletnek a támogatásától, nem hiába emlegette, hogy nem érkezett el még az ő ideje, nem hiába írta az ó-szabadelvűek lapja, hogy korai még ez a téli feltámadás... már is mutatkoznak ennek a kézzelfogható bizonyosságai.

Amit a közelmúltban történtek után lehetetlennek gondolt mindenki, azt ime Khuen-Héderváry grófnak egyszerű megjelenése és a Nemzeti Társaskörrel való barátkozása hamarosan megvalósította: a Kossuth párt és a Justh-párt kibékülnek, most már az egyesülés módozatai tanácskoznak.

A néppárt nem valami hozsannával fogadta ugyan Héderváry grófot, de nem is zárkózott el az elől, hogy vele, mint a király megbízottjával tárgyaljon a parlamenti béke helyreállításáról. De mikor azt látta, hogy Héderváry grófnak ennél sokkal fontosabb a szabadelvű párt és a lejárt liberalizmus feltámasztása, — akkor visszavonult előle és sajtójában már elene fordult.

Csak az alkotmány párt hiányzik még a koalíciós körzetből, — de már biztosra vehető, hogy nem marad ki az sem Andrassy jogosan várhatta, hogy vele, mint a legnagyobb 67-es párt vezérével kezdje meg Héderváry a tárgyalásokat. Hiszen arról volt szó, hogy koncentrálja a kiegyezés alapján álló pártokat. Andrassy és Tisza kezdték megérteni egymást. De Héderváry egyszerűen átvette leltár szerint Lukácsától a csonka kabinetet és iparkodott Tisza belépési engedélye alapján ujoncokat sorozni glédájába a Nemzeti Társaskörből, — Andrassyéknak pedig feléje sem nézett. Az alkotmánypártból csak Zichy János grófot akarta megnyerni, ezt sem mint az alkotmánypártját, hanem mint a trónörökös bizalmi emberét. Zichy

már ugylátszik hajlott a csábitó szóra, de most már nem engedik Andrassyék.

A kabinetalakítás e nehézségei mellett az egymással kibékülő kurucok már készítik Khuen-Héderváry gróf fogadtatását a parlamentben. Hétfőre összehívják a képviselőházat és előveszik annak a politikai vesztegetési pernek a tárgyalását, amelyet hét esztendővel ezelőtt indítottak Khuen-Héderváry gróf ellen a Dienes—Papp Zoltán esetből kifolyólag.

Igy azután Khuen-Héderváry gróf is alig fog valamivel tovább haladni, mint közvetlen elődje Lukács. Annyira semmi szín alatt sem fog jutni, hogy programját a képviselőházban előadhassa.

Erre természetesen az országgyűlés feloszlásával fog felelni, de az új választáson, a pártok ilyen magatartása és összetartása mellett, a szabadelvű párt feltámasztásának a reménye bizony — korainak fog bizonyítani.

Egy balsikerrel végződő kísérlettel gazdagabb lesz a válság változatos története, de a király és a nemzet közötti békétől távolabb lesz az ország, mint akár most van.

„TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

Mikor vadászni jártam.

1

A falutól két három kilométernyi távolságban, vastag, csillogó hóleppel borított sziklabérczek között mered a mi kastélyunk. A falutól nézve igazán gyönyörű főszegecs látványt nyújt. A bérceket fenyő-erdő fedi be, — honnan csak a kastély tornya és várszerű falainak egyrésze látszanak ki. Érzésem egyszersmind megbecsülhetetlen tájkép.

Miért volna a tél a vadászat főszegecsje, ha nem vadászunk? Mi is ezzel ütöttük agyon az unalmas órákat.

Bár már vadásszá avattak, helyesebben ütöttek az általános ismert módon, — megvalom, — ritkán került ki kétszövényű lankasteremből egy-egy jó lövés. Így hát magától értetődik vadász-zsákmányom is nagyon silány volt.

Síralmas ábrázattal valloam be, diák-vadász pajtásaim kocavadászok, sőt mi több, a kocavadászok salakjának neveztek. Sokat gon-

dolkoztam, ezt a lealázó titulust illik-e bevallanom.

Végre is arra az eredményre jutottam, hogy igen! Miért? Azért kérem, mert az elbeszélés keretében önmaguktól adnák nekem ezt a címet.

2

Január elején történt, hogy édesapam pár napra meghívta legjobb barátait, számszerint hármat. Reggel érkeztek meg s délutánra vadászatot terveztek.

Lázasan készülődtem a vadászathoz, mivel a vendégek még nem tudták, milyen jeles lövő vagyok.

»No Pali most tégy ki magadért, most mutasd meg mit tudsz!« Ilyen és hasonló szavakkal biztattam magam. Nem emlékszem, hogy a gimnáziumban előadáson amikor készüléte-nül mentem fel, annyira drukkoltam volna, mint ezen vadászat előtt.

Az izgatottságtól alig tudtam valamicskét falatozni az ebédnél, pedig a többiek ugyancsak hatalmas étvágygal fogyasztották az asztalra rakott jobbnál-jobb fogásokat. Nagy kelteje volt a bornak, sörnek is...

Végre elindultunk. Az erdő szélén az erdőszél várt reánk a hajtókkal. Vig volt az egész

kompánia s utközben nem egy jó adomát eresztettek meg.

Ugyanez a jó kedv uralkodott a vadászat befejeztével is, sőt még hatványozódott a dus zsákmány töltött való örömben.

Egyedül én kullogtam hátul végtelenül elkeseredve. Ismét utolért átkozott, hagyományos vadász pechem. Szégyenlettem, hogy üres kézzel kell haza térnem.

Agyamban képtelennél-képtelenebb gondolatok kergették egymást. Végre is az a gondolat ötlött eszembe, hogy est a csorbát meg ki lehetne köszörülni, ha én hajnalban egyedül kimennék leire s mire a vendégek felkelnek, egy pár nyullat térnék haza. Ezt annál könnyebb volt végrehajtanom, mert külön szobám volt s így bajosan vehették észre távozásomat.

Vacsora után azzal a merész elhatározással feküdtem le, miután édesapam szöröcsizmáit és hosszú téli bundáját becsempésztem a szobámba. Tudják kérem, miért tettem ezt? Nem? No majd reggel meglátják.

3

Egész éjjel nyugtalanul hánykolódtam, a csipkés, puha párnák között. Dehogy tudtam

Legjobban ajánlható az uri közönségnek ruha-beszerzésre

MITTELLER EDE

Nagyvárad,
 Rákóczi-ut
 (Uri kaszinó épület)
 Telefon 520.

ANGOL DIVAT FÉRFISZABÓ-CÉG

Szövetek méterenként nálam a legolcsóbb gyári árban szereshetők be.

mely angol szövetekből a legújabb szabás szerint a legszebb kivitelben készít férfi-öltönyöket s minden e szakba vágó ruhaneműket. — Női costümöket valódi angol SZÖVETEK nagy választékban.

A politikai válság.

Khuen-Héderváry tanácskozásai.

Gróf Khuen alakítja tovább kormányát amelynek mind jobban kidomborodik igazi jellege. Ma reggel Khuen legelőször két magán-természetű látogatást fogadott. Báró Forster Gyula és báró Radvánszky Géza főrendiházi tagok látogatták meg külön-külön. Félhivatalosan kijelentik, hogy ezek a látogatások nem függenek össze a kabinetalakítási tárgyalásokkal. Délután háromnegyed tíz órakor Lukács László reménybeli pénzügyminiszter látogatta meg gróf Khuen Héderváryt, s mintegy fél óra hosszat tanácskozott vele. Ezután gróf Khuen meglátogatta Láng Lajost, akinek reggelinél vendége volt. Egy óra múlva gróf Khuen visszatért lakására. Később gróf Khuen föllátogatott a Nemzeti Társaskörbe, ahol a kérdezősködőknek ezt mondta:

— A kabinetalakítási tárgyalások befejezés előtt vannak. Még délutánra maradt néhány konferencia s ezért még nem tudom megállapítani bécsi utazásom idejét.

A délutáni tárgyalások során kell eldölnie, hogy gróf Zichy János vállalja-e a főljánlott miniszteri tárcát. Az alkotmánypárt vezetői ugyanis erős befolyást gyakorolnak abban az irányban, hogy gróf Zichy János, aki tagja a pártnak, ne vállalkozék Kbuennel s hasonlóan gróf Saéchenyi Émilt, a földművelésügyi tárca jelöltjét is lebeszélni igyekeznek.

A mai nap tehát határozottan kedvezőtlenül alakul gróf Khuen darabontvállalkozására, mert mind szűkebb határok közé szorul.

A pártok készülődése.

Ugy a Kossuth-pártban, mint a Justh-pártban már napok óta folynak a megbeszélések az egyesülésnek elérésére, s a dolgok már odáig fejlődtek, hogy tervbe vették a képviselőház összehívásának a kérését. Ertesülésünk

szerint ma a kora délutáni órákban történik meg az összehívást kérő ívek aláírása, amelyet, ha a szükséges husz aláírás együtt lesz, még ma átadnak Gal Sándor képviselőházi elnöknek. A hétfői ülésen aztán a terv szerint napirendre tűzik a Khuen-féle megvesztegetési affér tárgyalását, amelyet kedden meg is kezdenének. Így akarják fogadni a Khuen-féle kormányt.

A függetlenségi erőkkel harci készülődése a jelenlegi parlament hatványos pártjaiban is visszhangot keltett. A néppárt látja, hogy Khuen, úgy amint Lukács tette, tisztán a Nemzeti Társaskörre támaszkodik s azt akarja újra politikai párttá fejleszteni a régi liberális szellemben és ellene fordult. Az alkotmánypárt még ingadozik, de már itt is lehet látni, hogy Andrassy családott Khuenben is, Tiszában is s hogy benne is megvan a hajlandóság, hogy visszatérjen a függetlenségi párttal való együttműködésben.

Héderváry nyilatkozata.

Héderváry dezinált miniszterelnök tegnap egy újságíróknak a hozzáintézett kérdésekre a következőket mondta:

— A legjobb bizalommal nézek a jövő elé. A kabinet tagjai már megvannak még csupán a vallás és közoktatásügyi, valamint a földművelésügyi tárcáról van szó. A Zichy János-féle kombinációban van akadály, hogy az alkotmánypárt e miatt állást foglalna, meg kell jegyezni, hogy kabinetem tagjaival nem úgy tárgyaltam, mint pártokkal. Én nagyon szeretném Zichy Jánost megnyerni. A pártokkal való tárgyalásokat még nem kezdtem meg, ezt csak akkor fogom megtenni, ha a kabinet élén fogok állani.

— Van-e terve kegyelmes uramnak arra az esetre, ha hétfőre, esetleg keddre összehívják a Házat.

— Nincs. Ezzel szemben egyáltalán nem csináltam tervet. Addig, ameddig el nem foglaltam helyemet, addig egyáltalán nem tehetek velük szembe semmit.

— A választói jogra vonatkozólag milyen a kegyelmes ur álláspontja.

— Erre vonatkozólag nem nyilatkozhatok. Hogy mit hoztam magammal, azt majd megtudják programmom ismeretésekor. Én az általános választói jogot hozom, hogy ez egyenlő-e vagy titkos, erre vonatkozólag nem teszek nyilatkozatot.

A pártok ellentállása.

A Justh-pártban tegnap állandóan az egyesülés kérdését tárgyalták. Justh Gyula az egyesülésre vonatkozólag állítólag olyan kijelentést tett, hogy csak az esetben hajlandó az egyesülésbe belemenni, ha Kossuth-pártja a választói jog és bankkérdésben az ő pártjának felfogását követi. Tegnap Polónyi Géza meglátogatta Kossuth Ferencet, akivel hosszasan tanácskozott. Tanácskozás után Polónyi úgy nyilatkozott, hogy a két párt között létre jöhet az egyesülés. A differenciák még a személyes kérdésekben is könnyen áthidalhatók lesznek.

A néppárt tegnap nyíltan kimondta az ellentállásra való szervezkedést. Azt hangoztatta, hogy Héderváryval szemben az összes pártoknak egyesülniök kell. Az egyesült magyar pártok elnevezés alatt.

Andrassy, Tisza.

Egy fővárosi lap szerint Andrassy Gyula gróf az alkotmánypártban állítólag a következőket mondta volna Tiszára vonatkozólag.

— Belátom, hogy Tiszával szemben tévedtem és én kijelentem, hogy Tisza mellett, mint akár közkatona is szívesen fogok harcolni.

Ez a nyilatkozat azonban politikai kö-

volna aludni, mikor — szerintem — ilyen életbevágó, fontos esemény előtt állottam, azaz feleltem . . .

Alig ütötte el a kastély toronyórája a négyet, már talpon voltam. Pár perc alatt felöltözököttem s lehetőleg a legnagyobb csendben távoztam el hazulról.

Alig léptem ki a szabadba, jéghideg, csipős szél csapta meg orcámat s könnyeket facsart ki szememből. Kutya hideg volt! Most kezdtem csak észrevenni, milyen okos gondolat volt édesapám csizmáit és bundáját magamra ölteni.

E szokatlan kosztűmben, azt hiszem, igen komikus alak lehettem.

Tündéri szép januáriusi éjszaka! Az egész táj a holdvilág eszűstfehér fényében fűrdött. Néma csend honolt a nagy természetben, a tél halálos némasága. Nincs egy bogár, mely zügg a légben, vagy egy madár, mely egyet sikkantana. A halálos némaságot a szél fűtyülése szakította meg időnként . . .

Egy lejtősebb tisztást kerestem, honnan köröskörül jó száz lépésre lehetett láni. Annak a szélén lehúzódtam a csere közé. Itt vártam a jó szerencsére.

Csodálatos! Nem sokáig készt. Egyszerre csak a völgyben megzörren a cserje. Visszafojtott lélegzettel figyeltem, lankasteremet lövésre készen tartva. Csakhamar egy sötét testnek a körvonalait fedeztem fel, amely lassan, óvatosan közeledett. Ez bizonyosan farkas, gondoltam magamban. Fogaim vacogtak, de kérem, ne hogy azt gondolják a hidegtől. Dehogy, a félelemtől. Közben a szívem is el kezdett hangosan kalapálni, úgy hogy már-már abban a veszedelemben forogtam, hogy a bestia észrevesz s rám rohanna darabokra szaggat. Még szerencsém volt, hogy felőle fújt a szél.

De mi az! Amint közelebb jött az én farkasnak vélt komám, hát el kezd vakogni, kühokolni, mint egy éhes róka.

Erre már elszállt a félelemem és jól eső érzés bizsergette meg tagjaimat.

Vállamhoz kaptam puskámat. Céloztam . . . lötttem, még pedig kétszer, hogy biztosabb legyen a győzelem. De nagyon isgattott lehettem, mikor céloztam, mert csak a bundáját horzsolta és az egyik hátulsó lábát törte el a két lövés.

Egyet rázott bundáján s három lábon sán-

titálva menekült. Vitte az irháját. Én sem voltam rest, uccu neki, utána vetettem magam. Sajnos a nagy bundában és csizmában nem ige tudtam futni. Kezdttem most már boszus lenni. Elvettem a puskámat, hogy az se akadályozzon a futásban.

Már-már utólérttem, mikor egyszerre csak bele pottyantam egy friss hóval takart verembe! Képzeliék el kérem itt vezsem észre, hogy elvesztettem a fél csizmámat és sapkámat. Ekkor már nemcsak boszus, hanem dühös is voltam.

Nagynehézen kievickéltem. A nyomokon visszafelé haladva megtaláltam: a fél csizmát, a sapkát és a fegyvert.

Ezen események után, nem volt semmi kedvem a róka koma további üldözéséhez. Külföldben is már eltűnt szem elől.

Elkeseredésemben mit tehettem egyebet — mint fölhúztam a csizmát, fejemre csaptam a sapkám, vállamra a puskám, tátkon haza somfordáltam s kalandos vadászatomról bölcsen hallgattam, mint hal a vízben.

Omega.

Nagy alkalmi kiállítás! Megérkeztek az összes ujévi szebbnél-szebb gyermekjátékok, ajándék- és disztárgyak, melyek már kivannak állítva a vevő közönség megtekintésére. A mai naptól kezdve az alkalmi vásár megkezdődött. Az idén különös olcsó árakat élvez a vevőközönség.

Friss és Társánál

Korona és fillér-bazár, Nagyvárad.

Rákóczi-ut.

Telefon 130.

Telefon 130.

rökben nem talál hitelre, mert maga az alkotmánypárt is Héderváry ellen igyekszik állást foglalni.

A Wekerle-kabinet bucsuja.

A Wekerle-kabinet tagjai hétfőn utaznak Bécsbe, hogy elbucsuzzanak a királytól. Az esetben, ha Kossuth egészsége addig nem javul meg tökéletesen, úgy is később fog a király elé járulni.

Héderváry vasárnapi audienciája.

Héderváry ma mindenáron be fogja fejezni a kabinet alakításra vonatkozó munkálatait s erre vonatkozó előterjesztéseket még ma a kabinetirodába fogja juttatni. Héderváry kabinetje vasárnap Bécsbe utazik bemutatkozni a királynak és a kinevezésre vonatkozó királyi kézirat hétfőn külön kiadásban jelenik meg a hivatalos lapban.

Héderváry programja.

A Héderváry kabinet hétfőn fog bemutatkozni, amikor a miniszterelnök programot ad. Lehetséges, hogy már ezen az ülésen feloszlatja a Házát, mert a pártok szervezkedése olyan, hogy Héderváryt még szóhoz sem engedik jutni.

A bécsi sajtó.

Bécsből jelentik, hogy a »Zeit« vezető helyen a következőket írja: Még mielőtt gróf Khuen-Héderváry programja ismeretessé vált, még mielőtt kabinetjének listája teljes lenne, politikája máris erőteljes impulzust vitt a magyar pártok életébe. A 48-as pártok békét kötöttek egymással és ismét közös zászló alatt sorakoznak. A függetlenségi párt vezető politikusi ismerik a magyar népet és hatásosan rendezett békekötésükkel értékes munkát végeztek az eljövendő választási mozgalom esetére.

Ha Khuen gróf előbb időt akart nyerni és az új választások idejét halasztani akarta, ezen események után erről már szó sem lehet. Minden szavazás a parlamentben csakis eklatáns vereséget hozhat neki. Így tehát haladéktalanul a ház feloszlására kell látnia. Azon pártoknál azonban, amelyeknek pártolására számít és amelyeket leendő kormánytöbbséggé akar összegyűjteni, a viszonyok nem oly kedvezők, mint az ellenzék táborában. Az egyik csoportban ilyen, a másik pártban pedig amolyan aggodalmakat táplálnak és mégis világos, hogy csak gyors, céltudatos, koncentrált eljárás imponálhat a nyilvánosságnak és szeretheti vissza a hatvanhetes elvek védelmezőinek a veszendőben levő népszerűségét. A Deákféle ki-gyezés a magyar népnek 40 évi békés és gyümölcsöző fejlődés és soha sem sejtett gazdasági és kulturális magaslatra való emelkedést biztosított és joggal lehet hinni, hogy azok a pártok, amelyek ezen az alapon akarnak dolgozni és az országnak nyugodt fejlődést biztosítani, nem küzdenek egy már előre kihatástalan ügyért. Hogy ha azonban a 67 es pártok ügyüket nem tartják előre is elveszítettnek, meg kell mutatniuk az országnak, hogy használható hadsereggel rendelkeznek, hogy felvannak szerelve és harcra képesek, — hogy nemcsak az udvar harci szellemében, hanem a nép szellemében is kormányképesek. Először kell járniuk, hogy a többiek utánuk cammogjanak.

Legujabb.

A függetlenségi pártok egyesülése.

A függetlenségi pártok állásfoglalása tárgyában váratlan fordulat történt. Ujabb akció indult meg, hogy a koalíció valamennyi pártját hadállásba sorakoztassák Héderváry vállalkozása és az ó-szabadelvük feltámasztása ellen. Az akciót három néppárti képviselő kezdte meg, akik ma este a koalíció valamennyi pártját fölkeresték és mindenütt szíves fogadtásban részesültek. A pártok 3—3 tagból álló bizottságot küldtek ki az egyesülés dolgában való tanácskozássra. Ez a pártközibizottság lapunk zártakor még nem hozta meg határozatát.

Városi közgyűlés.

— Második nap. —

Tegnap délután már kisebb számmal jöttek össze a tárgyalás folytatására Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának tagjai, mint az első napon. A még elintézetlen ügyek között nem is volt semmi, ami izgatta volna a városatyákat.

Felszólalás alig egy-két tárgynál volt. Így élénkebb vita kerekedett a szinkör pótmunkálataiért fizetendő 28000 korona kifizetésénél és Rimanóczy Kálmán telekparcellázás iránti kérelménél, Kert-város rész céljaira. De végre is a tanács javaslata győzött.

Egyszer mégis leszavazták a tanácsot. A községi tanítók fizetésének arányosításánál s kimondották, hogy az évi 1200 koronnal fizetéssel alkalmazott tanítók fizetését felemelik 1600 koronára.

A közgyűlés lefolyása a következő volt:

Rimler Károly polgármester elnökölt.

Az előző gyűlés jegyzőkönyvének hitelesítése után a tanács előterjesztette, hogy Reisinger József építőnek még 28,000 korona követelése van. Ez összeget utalványozza ki a közgyűlés a törzsvagyonalapból.

Weisz Lajos rámutat, hogy a polgármester ígéretet tett, miszerint a szinkör építése a városnak egy krajcárjába se kerül. Most a város nyakába akarják sózni a 28,000 korona több kiadást. Aki vállalta a felelősséget, az fizesse, vagy a kormánytól eszközöljék ki a többlet amortizációjának fizetését. Indítványozza, hogy írjanak át a szinkörigazgatóhoz fizetési a 28,000 kor. amintást, vagy a miniszternél eszközöljék ki azt.

Dr. Hoványi Géza szerint a vállalkozót ki kell fizetni. Más kérdés, hogy a város fizet-e majd a többlet kiadást. A polgármester és főmérnök majd nyilatkozni fognak, mi okozta a többlet kiadást. Fizetni kell a városnak és fizetni is fog, másként per utján is meg kell fizetni a vállalkozót illető összeget. Majd a szinkör leszámolásánál lesz módja a törvényhatóságnak, hogy a felelősség tekintetében határozzon.

Dr. Adorján Emil egyetért dr. Hoványival. Fizetni kell, de óhajtja, hogy a polgármesternek sikerüljön az amortizációt a kormánynál kieszközölni.

Gábel Jakab elfogadja a tanács javaslatát, azzal, hogy ez nem képez precedenst s a törvényhatóság ragaszkodik ahhoz, hogy a szinkör építéséből a várost semmi sem terhelje.

Dr. Hoványi Gyula nem tudja, mi okozta a többlet kiadást, addig pedig nem fogadhatja el Gábel indítványát. Lehet, hogy a 28000 korona tulkiadás indokolt és szükséges volt.

Köszeghy József a miniszteri szakértő jelentéséből igyekszik kimutatni, hogy a terve-

ken eszközölt változások okozták a tulkiadást. A mérnöki hivatal is tévedt, bevallja, a számitásnál s ez 6—7000 koronát tesz ki. A miniszter leiratából látszik, hogy jóakarattal kezelte a kérdést. Különben a jövő évben lejár a szinkörigazgató szerződése s akkor úgy lehet intézkedni, hogy a városra ne háruljon semmi teher a szinkör építéséből.

Dr. Kurländer Ede rámutat, hogy nem 28000 korona, hanem 60000 korona tulkiadásról van szó, mert a szinkör környékének rendezését, világítását stb. másutt számoltak el. A nyári színházzal agyonütötték a nagyvárad színházat. Elhamarkodott volt az egész szinkör építés.

Ezután Rendes Vilmos felszólalása után Rimler Károly polgármester kijelenti, hogy a törvényhatóság ítélőszéke előtt majd annak idején elmondja a védekezését.

A többség ezután elfogadta a tanács javaslatát.

A kert-város.

Ezután a tanács előterjesztette Rimanóczy Kálmán kérelmét, hogy az Epreskert mellett levő szántóföldet kert városrészek bázishelyekül parcellázhassa. Az utcák burkolását Rimanóczy teljesíti s a város csak a vízvezeték, csatornázás, villamosvilágítás berendezésének költségeit viseli, de ennek az amortizációját Rimanóczy biztosítja.

Ováry Lajos üdvözli a tervet, mert ez hivatalos lesz a lakásminisztériákon segíteni s az ipart is előmozdítja.

Dr. Molnár Imre nem látja megvalósítva a tervbe vett kertvárossal, hogy a lakásviszonyokat javítani fogja. A hegyen lehetne megvalósítani a kerti várost. A most ajánlott területen drága a hely, míg a hegyen csekély árért lehetne házhelyeket kapni. De nem is elégségi ki a terv a kerti város fogalmát. — Kicsi területeken építik a házakat. Magyarázza, hogy a hegyen nagyobb területen lehet gazdálkodást csinálni. Ki kell vezetni a villamos vasutat s akkor a hegyen felendül, benépesül. Ezt ajánlja a tanács figyelmébe. Különben a javaslatot elfogadja.

Balogh Döme nem fogadja el a javaslatot. Az utcákat csak 8—9 méter szélesre vették. Ez kevés. 12 méterre vegyék az utakat.

Dr. Kaszay Kálmán rámutat, hogy a Ralikovszky-uti tisztviselő telepet ellenezte a tanács. Itt csak telek spekulációt lát. Fejtegeti, hogy nem kert város lesz az, mert szűkek lesznek a tervbe vett telkek. Addig nem szavaz meg semmit a városban kívül, amíg a Páris-patakot nem rendezik s ronda helyek lesznek a városban. Niglessz és Farkas akartak csinálni kertvárost, de ellene volt a tanács. Szegény emberek kunyhóit szét akarták hányni. Csalódás fogja érni a várost és az építkezéseket s ezért ő nem szavazza meg a kérelmet. A város belső fejlődése is hátrányos lenne az. Indítványozza, hogy elvileg fogadják el a tervezetet, de adják vissza egy bizottságnak, hogy bírálja meg, megfelelő-e a terv a kert város részére.

Schwarcs Izidor elfogadja a tanács javaslatát.

Köszeghy József fejtegeti, hogy a terv szerinti beosztás megfelelő; 9 méter elég az utcákra.

Hann Lajos indítványozza, hogy tüzoltó különítmény részére is adjon Rimanóczy megfelelő telket.

A tanács javaslatát elfogadták.

A gázgyár megvételére tett ajánlat tárgyalására ad hoc bizottságot küldtek ki a következő tagokból: dr. Hoványi Géza, dr. Károly Irén, Mezey Mihály, dr. Stokker József, dr. Adorján Emil, Táray Sándor, dr. Várady Zsigmond, Aufricht Mór, Kepes L. Miklós, dr. Kurländer Ede, dr. Moskovits József és dr. Popper Ákos.

Az új vízvezetéknel teljesített és még szükséges árvédelmi munkákra 20000 korona hitel engedélyezését kéri a tanács. Hogy a kiadásokból mily összeg terhelje a vállalkozó Melocó-

céget, mivel a késedelmes munka idéste részben elő a bajt, — azt a felülvizsgáló bizottság fogja megállapítani.

A tanács javaslatát elfogadták.

A *Városi kör* alapszabályait a belügyminiszter nem hagyta jóvá. Ez ellen a törvényhatósági bizottság felír a miniszterhez.

A Bihar megyei általános tanítóegyesület kérvényét, — amelyben a községi iskolai tanítók fizetésének arányosítását kérik — a tanács elutasítási javasolja.

Dr. Adorján Emil magáévá teszi a kérelmet. Kultúr városban havi 50 forintból nem lehet megélni. Ennyit a rendőröknek fizet a város. A kérelmet lehetetlen megtagadni. Csak 11 tanító kérelméről van szó; ez összesen 2600 frt kiadást jelent, de ebből is lemegy 1600 frt. Még közközlőmelés révén is teljesíti a kérelmet.

A többség elfogadta dr. Adorján Emil indítványát.

A Bihar megyei és nagyváradai nőegylet árvaház épülete után kivetett járdaköltséget engedte a közgyűlés.

Özv. Ragány Jánosnének, a néhai férje által a Botté-féle hagyaték rendezésénél végzett rendkívüli munkálatokért 500 korona tiszteletdíjat szavaztak meg.

A villamos felügyelő bizottság tagjainak lemondását nem fogadták el, hanem felkérlik őket, hogy bizottsági tagságukat tartsák meg továbbra is.

Napirendre tértek Balogh Döme azon indítványa felett, hogy a tisztviselők utazási napidíjait szállítsák le s a tisztviselők csak a törvényhatóság engedélyével hagyhassák el a város területét.

Este fél 6 órakor véget ért a közgyűlés.

A főispán lemondása.

Kedden kapja meg a felmentését.

Az utóbbi időben napirenden vannak a főispán távozásáról szóló hírek. A legtöbb helyen úgy tekintették a főispán távozását, mint befejezett tényt, pedig Khuen kinevezetéseig egyáltalán nem lehetett biztosat mondani, mert még maga Glac Antal sem tudta, hogy marad-e, vagy megy.

A politikai helyzet azonban ma már olyan helyzetet teremtett, hogy Glac Antal főispán maradása teljesen lehetetlenség. Ő ugyanis feltétlenül híve Kossuthnak és Apponyinak, ezek nélkül ő sem maradhat. Glac Antal távozása most már kétségtelen, sőt csak napok kérdése. A főispán legutóbbi pesti útja alkalmával, amikor látta a helyzet alakulását, benyújtotta lemondását.

A lemondás felett még nem határoztak, de a főispán hétfőre, de legkésőbb keddre biztosra véli, hogy megkapja a felmentését. A tegnapi nap folyamán már az utolsó in ézkedéseket foganatosította a főispáni hivatalban. Ugyancsak tegnap küldte szét az összes egyesületekhez a lemondását.

Glac Antal társadalmi tevékenységét mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy a 27 egyesületben vitt vezető szerepet. Az ő távozása által ugyan nagy, sőt talán pótolhatatlan veszteség éri az egyesületeket, azonban Glac Antal mindenütt gondoskodott olyan egyének-ről, akiknek kezében tovább is biztosítva lesz az egyesületek jövője.

Glac Antal Budapestre fog költözni sőt ott már lakást is vett ki, idehaza pedig megkezdte a csomagolást. Kedden Budapestre fog utazni a főispán, hogy ott a lakáskérdésben az utolsó intézkedéseket mngtegye.

A távozó főispánról az a hír is volt elterjedve, hogy képviselőnek fog fellépni. Erre

vonatkozólag a főispán a következőket mondotta:

— Ha Nagyvárad város közönsége meg-tisztel mandátumával, úgy azt szívesen fogom venni, de én nem kínálom magamat, nem törtetek utánna. Én nem akartam képviselő lenni, ha felléptetnek, nem fogok vonakodni. Különbben most épen nincs értelme egy sok fáradozással járó választási küzdelmet felvenni, mert bizony kilátás van rá, hogy három választás is lesz egymásután.

Pedig Méltóságos uramat Nagyvárad város közönsége szereti és biztosan mellette lenne a választásokkor?

— Ugy szokott az lenni, amikor az ember még el nem megy, addig szeretni szokták, távozását pótolhatatlan veszteségnek tartják, de amikor eltávozik, akkor bizony senkisésem szokott visszaemlékezni rá.

— A lemondását beadta a Méltóságos ur?

— Az már el is van intézve, hétfőn, vagy kedden megkapom a felmentésemet. Én már azt hiszem, nem fungálhatok tovább, mint főispán. Az egyesületekhez éppen most gépelik a lemondásaimat.

— Mikor távozik Méltóságod?

— Kedden Pestre utazom, hogy a lakásügyet rendezsem s ha ez megtörténik, azonnal menni fogok.

E szerint most már egészen bizonyos, hogy Glac Antal csak néhány napig fog működni a főispáni székben, de nincs kizárva, hogy mint a város képviselője fog ismét ide visszatérni és tevékeny részt venni a közügyek intézéseiben is.

Félholtra verte az anyját.

Szinte háthorizontató esetről ad hírt beéli tudósítónk. Egy legény kegyetlen módon félholtra verte az anyját s aztán megborsadva cselekedetétől öngyilkosságot akart elkövetni. Az eset az egész község lakosságát izgalomba hozta és ha talán nem akart volna öngyilkos lenni a kegyetlen legény, úgy a nép verte volna agyon.

Az esetről tudósításunk a következő:

A beéli járáshoz tartozó Ágris községben már évek óta mint igen izága életet élt Hánis Terenti egy odaváló jó módú gazdálkodó. Hánis az édesanyja földjén gazdálkodott, ez a gazdálkodás azonban olyan volt, hogy pár év alatt a vagyon pusztulására lehetett következtetni belőle. A szegény özvegy asszonyt állandóan figyelmeztették fia helytelen viselkedésére, azonban az izága természetű emberre nem bírt befolyással lenni az asszony.

A legtöbb figyelmeztetés alkalmával azzal felelt a fia, hogy ha bele akar avatkozni az ő dolgába, akkor agyonveri az anyját. Ezek a figyelmeztetések nap-nap után megismétlődtek és a fia ilyenkor rendszerint bántalmazta az anyját.

Tegnap reggel ketten voltak odahaza, az anya és fia, amikor egyszerre nagy lármára hallatszott a lakásból. A lármára összefutottak a szomszédok és a lakásba akartak hatolni. A lakás ajtaja zárva volt s mire azt betörték, a láрма lecsendesült s két ember halálhőrgése hallatszott.

A szobában egy sarokban rettenetes módon összeverve, vértől borítva feküdt az asszony s a szoba közepén Hánis Terenti, akinek gyomrából patakzott a vér, kezében még mindig egy véres kést tartott.

Az emberek elsőkorban is az asszony segítségére siettek. A szerencsétlen teremtés csak annyit tudott mondani:

— A fiam!

Ezzel elvesztette eszméletét. Az eljárásság kivonult a helyszínre s megvizsgálta a két embert. Az asszony teste kék szederjes foltokkal van borítva. A jobb karja el van törve, az egyik szeme pedig ki van szurva.

Hánis mellett egy hatalmas bot hever, ezzel bántalmazta az anyját. A szobában nagy rendetlenség uralkodott, minden törékeny tárgy összezúzva feküdt szanaszét. A külső jelekből erős küsdelemre lehet következtetni, amiből az állatias fiu került ki győztesen.

Hánis gyomrán lévő életveszélyes sebet az eddigi vizsgálatok szerint maga okozta magának azután, amikor az anyját félholtra verte. Valószínű, hogy a büntetéstől való félelemben követte az öngyilkossági kísérletet.

A csendőrség egyelőre a két ember ápolásáról gondoskodott, azonban a további eljárásra aligha lesz szükség, mert úgy Hánis, mint az anyja az utolsó óráikat élte. Az eset roppantul felizgatta az agrisiakat, akik a haldokló fiun is bosszút akartak állani kegyetlensége miatt.

UJDONSÁGOK.

Kérjük igen tisztelt vidéki olvasóinkat, hogy előfizetéseiket mielőbb meg-

ujítani szíveskedjenek, nehogy a lap

szétküldésében e miatt akadály tör-

ténjék.

* **A görög szertartásuak ujéve.** Tegnap ünnepelték görög szertartásu polgártársaink ujév napját, az általuk használt Julián-féle kalendárium szerint. — Az évtorduló alkalmából úgy a görög katolikus, mint a gör. keleti templomokban ünnepi istentiszteletek voltak. Igen sokan tisztelegtek az új év első napján dr. Radu Demeter gör. kath. püspöknél, valamint Mangra Vazul gör. keleti püspöki helynöknél.

* **A Belényesi Népbank jubileuma.** A Belényesi Népbank 19. évüli meg fennállásának 10 éves jubileumát. Ea alkalommal a bank igazgatósága nagyszabásu ünnepélyt fog rendezni, melynek keretében be fognak számolni azokról a szép eredményekről, amelyeket a jubiláns pézaintézet egy évtized alatt elért. Az ünnepély iránt az egész Belényes vidékén nagy érdeklődéssel viseltetnek.

* **Katonák a bihari havasokon.** Erdékes katonai gyakorlatot fognak végezni a jövő héten a bihari havasokon. A honvédség egy százada holnap ki fog vonulni Belényesbe, ahonnan pihenés után tovább folytatják az utat a hóval fedett hegycsúcsok közé. A gyakorlatok 17-én, hétfőn kezdődnek és 11 napig tartanak. A gyakorlatokat nagy érdeklődéssel várják a belényesiek, akik közül többen kimennek megnézni a szép, de kissé fárasztó gyakorlatokat. A közös hadsereg katonasága szintén felhasználja a Radu Demeter püspök által nyújtott alkalmat és hasonló téli gyakorlatokat fognak rendezni Bihar Fűrőden.

* **Sikkasztás egy jegyzői hivatalban.** Bakats Béla dr. a sárréti járás főszolgabírája tegnap délelőtt váratlan községi pénztárvizsgálatot tartott *Biharnagybajom* községében. A hivatalvizsgálat során rá jött a főszolgabíró, hogy a község pénztárából mintegy 3400—3600 korona kincstári pénz hiányzik. A főszolgabíró természetesen azonnal zár alá vett mindent s megindította a vizsgálatot. A vizsgálat során Kőrödi Béla másodjegyző ellen

igen terhelő körülmények merültek fel, miért is lefartóztatták. A lefartóztatott jegyző fiatal családos ember.

* **Örökbe fogadás.** Szödényi Nándor Szödényi Máriát, mint törvényes lesszármasága gyermekét örökbe fogadta. Ezen örökbe fogadást a m. kir. igazságügyminiszter 1909. évi november hó 10 ik napján 1909. I. 2493. I. M. sz. határozatával kormányhatóságilag megerősítette.

* **A Páris patak rendezése** A Páris-patak rendezésének tervét már tárgyalta Nagyvárad város törvényhatósága. A nagy munkát, amelynek keresztülvitele közegészségügyünkre nagy fontosságú, költségvetését most terjesztette be a tanácshoz a városi mérnöki hivatal. Eszerint a patak beoltosása és rendezése 271,693 koronába, a szükséges kisajátítás 32,575 koronába, tehát az egész munkát 304,000 koronába kerülne. Ez összegből azonban megtakarítások is lesznek, mivel az érdekelt telektulajdonosok, egynek kivételével, ingyen hajlandók a szükséges területet átengedni. A rendezés az általános csatornázással viendő keresztül, mert így sokkal kevesebbe kerül. A csatornázásnál kikerülő földtömegeggyal is betölthetik a Párispatak medrét s így nem kell erre külön költeni. Kéri a mérnöki hivatal, hogy a terveket és költségvetést sürgősen terjesszék fel a földművelési miniszterhez.

* **Az építő iparosok szövetsége** f. hó 16-án d. e. 10 órakor tartja évi rendes közgyűlését Teleki-utca 13. sz. a. hivatalos helyiségeiben, amelyre kéri a tagok okvetlen megjelenségét.

* **Nem hagyta jóvá a miniszter.** A nagyváradai Társadalom Tudományi Társaság már egy éve elmúlt, hogy fölterjesztette alapszabályait jóváhagyás végett, a miniszter azonban most jóváhagyás nélkül küldte vissza. Az alapszabály szerint a nagyváradai társaság nem fiókja a budapestinek, mégis a 3. és 4. §-ban az áll, hogy a társaságnak csak az lehet tagja, aki a budapesti társaságnak tagja, s a tagdíjakat is Budapestre kell küldeni. Ennek az ellentmondásnak a tisztázását kívánja a miniszter.

* **Garázda legény.** Perjesi János és Perjesi László ismert verekedő alakok részeg állapotban a Dombi-téle mulatóhelyen ismét garázdálkodtak s Perjesi János egy görbe bottal Ács Antal alkalmazottat úgy fejbevágtu, hogy az 8 napon belül gyógyuló sérülést szenvedett. A rendőrség az eljárást folyamatba tette.

* **Megmérgezett rum.** Hegyesi Márton máv. irodakézeld és Déry Gyula máv. kalauz Halász-u. 7. számú lakosok családjai tegnap este együtt teáztak és a teába rumot öntöttek. A családok tagjai öten megbetegedtek s betegségüket valószínűleg methil alkoholos rummérgezés okozta. — Betegségük nem súlyos természetű és valószínűleg minden komolyabb következmények nélkül felgyógyulnak, ha valami komplikáció közbe nem jön. A rendőrség a rejtélyes mérgezési ügyben a legszélesebb körű nyomozást folyamatba tette.

* **Névváltoztatás.** Goldstein Sámuel nagyváradai lakos vezetéknévét »Gerds-re« változtatta.

* **Hangverseny a Pannóniában.** A Pannónia kavéház új berltője Haraszty Károly ismét tanujelét adja annak, hogy a közönség szórakozásár szívén viseli. — Holnapról kezdve ugyanis a kavéházban Földváry Márkus a híres budapesti primás fog hangversenyezni teljes se-

nekarával együtt. A hangverseny bizonyára méltó fogadtatásra is talál.

* **Eltűnt fiu.** Szilágyi Róza Hosszu. 8. sz. a. lakos jelentést tett, hogy öccsö, Szilágyi Dániel 17 éves géplakatos inas munkaadójától, Harmati Károly lakatostól a f. hó 14-én reggel eltávozott s azon idő óta nyoma vessett. A rendőrség az eltűnt fiut körözteti.

* **A) Ösmered Stern-t? B) Hogyne a Bémer-téren a villamos megállónál van a villamosfelszerelési üzlete.**

* **A »Nagyváradai Hitelbank«** r. t. évi rendes közgyűlését folyó hó 16-án d. e. 11 órakor tartja meg saját üléshelyiségében.

Az alkohol pusztítása a biharmegyei tótoknál.

Írta Kiss Béla István.

A mi vidékünkön meg-megtartják vizkeszt napján a régi szép keresztény szokást, a házzsentelést. Mint kántortanító én is részt vettem az idén a házzsentelésnél s ez alkalmat nyújtott bepillantani a bodonosi tótok házaiba. Szomorú tapasztalatokat szereztem, — bár van olyan is, ami örvendetes.

Hogy ezen kezdjem:

Megragadja lelkünket a sok magyarfeliratu kép. »Eljen a haza« Eljen Kossuth» csaknem mindenütt feltalálható.

De az elszomorító rész sem hiányzik.

Bűzös, füstös oda minden lakás. A betegek kínos hörgése, az egészségesek ruhátlansága, piszkossága szinte undorító. Január 6-án a gyermekek egy szál ingben, mezitláb futkosnak havon, jégen . . .

Es szinte különös, hogy csak egy köhintést sem hall az ember.

Nem mondhatni, hogy ezen ruhátlanságot, piszkot a szegénység okozza. Keresetük nagy részét inkább pálinkára költik és nincs ház, honnét ezen gyilkos ital hiányoznék.

Szomorú fényt vet ez a nép életére.

Nincs érzéke semmiféle nemesebb dolgokhoz. Miként a kóborló ablakostót, — megelégszik a legegyszerűbb táplálkozással, ruházattal: úgy ezek is, csupán a pálinka az elmaradhatatlan.

Mi a tenai való ilyen helyen egyházi és világi tanítóknak? Egyesült erővel magyarosítani. Megismertetni és megkedveltetni hazánk nyelvét. A mi már Bodonos községben annyira haladt előre, hogy joggal mondhatom a tót egyházi beszéd egészen el is maradhatna!

Ijúsági egyesület szervezése, a nagyoknak. Körbe édesítése, njságok olvasása e népet teljesen átalakítaná s rövid idő alatt rossz szokásaiból is kivethetőtne.

Mi szükséges tehát? Pap és tanító együttes, lelkes, odaadó munkálkodása!

Ezen két ember azon a szükséges anyagi dolgokat meg nem adhatja. Gondoskodni kellene valamiképp arról, hogy ezek nemes munkájukban támogatást nyerjenek.

Nem könnyű dolog ennek kivitele. Tapasztalásból mondhatom. Azért, aki ily célra áldoz, nagy munkát cselekszik s méltó, hogy neve hazánk történelmébe bejegyzet-ssek.

Rajta tehát! Kéz kézbe téve, indujuk a nagy munkáral! Hiszen a nemesen fáradozókat Isten szent áldása kíséri mindig.

Ne lankadjunk, ne csüggedjünk! Miénk a győzelem! Adja Isten, hogy úgy legyen!

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Szombat: Tosca.

Vasárnap: d. u. Kis molnárné, este: Bűnös szerelem.

Bűnös szerelem. A vasárnap esti eredeti népszínmű premier egyik érdekes estéje lesz a színház idei szezonjának. Kardos Andor, a kolozsvári Nemzeti színház kiváló művésze a szerzője a Bűnös szerelemnek, amelyet Nagyváradon mutatnak. A népszínmű telve van a magyar népeletről merített pompás megfigyelésekkel, egyes jelenetei, némely párbeszédei mesteri módon, igazi színészrational vanuak megírva és frappánsan hatnak. A népszínmű tárgya egyébként érdekesítő lélekdráma, a mely megrázó hatást fog kelteni. A népszínművet a Szigligeti színház művészeinek legiava játssza és ez már magában véve is bizonyítja a vasárnap esti premier sikerét.

Tosca. Igazi meglepetést keltett az a precíz, tökéletes előadás, melyben a Szigligeti-színház az egyik legnehezebb operát: Puccini csodaszép Toscáját színre hozta. A közönség a legnagyobb mértékben elismeréssel adózik ezért a hatalmas munkáért, melyet az énekes személyzet az opera előadásával teljesített. Értelhető tehát, hogy a ma esti előadás iránt még fokozottabb érdeklődés mutatkozik és előreláthatólag teljesen zsufolt ház nézi végig a Tosca második előadását.

TANÜGY.

Értesítés. Az államszámviteltani képesítést igazolni köteles köz- és magántisztviselő urak értesítetnek, hogy az államszámviteltan a most kezdődő II. félévben hetenkint 2 órában adatik elő a jogakadémián. Beiratkozás végett az igazgatónál kell jelentkezni. Tándij 10 kor. Az előadások látogatásáról nyert bizonyítvány arra jogosít, hogy az illető a budapesti államszámviteltani államvizsgálati bizottság előtt a vizsgálatra jelentkezhetik.

IRODALOM.

Kenedi Géza Nagyváradon. Vasárnap délelőtt 11 órakor tartja meg a Szigligeti-Társaság januári felolvasó ülését a városháza dísztermében. Ez a matiné ritka irodalmi eseményt ígér, »mennyiben a Társaság felolvasó asztalánál vendégül látja Kenedi Gézát a leg-tartalmasabb és legismertebb izlésű magyar írók egyikét, akinek személyes bemutatkozása kétségtelen nagy érdeklődést kelt Nagyváradon. Az illusztris író ma szombaton délután érkezik Nagyváradra s a Társaság ünnepélyesen fogadja a pályaudvaron. A vasárnap matiné iránt egyékként is nagy az érdeklődés. Erdélyi Miklós érdekes felolvasása is nagy közönséget vonz, nemkülönben dr. Imrik Péter köteményei és Déry Emília fellepe, aki Dutka Ákos néhány versét adja elő Jegyek Góss Testvérek (Sas palota), Sebő Imre, Láng József Vidor Manó, Sonnenfeld és Huzella M. üléstében s a matiné napján a pénztárnál vált-hatók.

Városatyák lapja. A magyar városok érdekeit szolgáló h-magp indult meg a héten Budapestén. Címe: Városatyák Lapja s harcos

minden hatóságtól független organuma a magyar vidéki városoknak. Nivés, tisztas vállalkozás, amely hiányt pótol közigazgatási irodalmunkban. A Városatyák Lapját Erdősi Dezső és Buday Aladár fővárosi hírlapírók szerkesztik, a szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, Köztemető-ut 8. sz. alatt van.

ZENE ÉS MŰVÉSZET.

A vasárnapi hangverseny. Az európai hangversenytermek büszkesége Culp Julia, aki Barki Alice óta talán legnagyobb énekművésze a kontinensnek, ma érkezik meg Nagyváradra, hogy résztvegyen a zenepártolók vasárnapi hangversenyén. Ugyancsak ma érkeznek az orosz tölő tagjai is, akik tökéletes művészetükkel méltán szolgálták rá a diadalokra, amiért a világ minden táján arattak. Még egyetlen hangversenyt sem előzött meg ily hatalmas, mondhatnók izgatott érdeklődés, mint ami most a fényes művészársaságot várja Nagyváradon. A jegyeket igen nagy számban jegyezték elő s akinek nincs még jegye a saját érdekében cselekszik, ha minél előbb megváltja Vidor Maró könyvtárusnál.

TÁVIRATOK

Vilmos császár és Fallières találkozója.

Páris, jan. 14. Brüsszelből jött hírek szerint Vilmos császár még ebben az esztendőben találkozni fog Fallières elnökkel. Fallières megígérte, hogy megfogja látogatni a brüsszeli világkiállítást s ezt a látogatást úgy akarja intézni, hogy az elnöknek a német császárral való találkozása lehetséges legyen.

Mánuel király völegény.

Lisszabon, jan. 14. Az itteni és párisi lapok értesülése szerint Mánuel portugál király már a legközelebbi napokban jegyet vált Beatrix connaughti hercegnővel. Az esküvő májusban lesz. Az európai udvarokat már legközelebb értesítik az eljegyzésről.

Lujza hercegnő adósságai.

Páris, január 14. Lujza hercegnőnek párisi hitelezői befoglalták negyvenöt ládát, a mely a hercegnő számára itteni lakására érkezett. A dolog nagyon kínos feltűnést kelt. Ugy látszik, hogy a párisi hitelezők félre tesznek minden udvariasságot és a legnagyobb energiával akarnak a hercegnő ellen eljárni.

Japán-orosz háború ?

Páris, jan. 14. A Newyork Heraldnak jelentik Pekingből: Az utóbbi napokban a hivatalos cáfolatok mellett is újra háborús híreket jelentenek Karbinből és Vladivosztokból. Minthogy ezek a hírek a legutóbbi orosz nyilatkozatok mellett is erősen tartják magukat, már most azok az orosz körök is, amelyek ezeket a híreket eddig kételkedve fogadták, hisni kezdik, hogy a japánok támadást terveznek Vladivosztok ellen. Japánország ezen-

felül feltűnő módon szaporítja csapatait Korea határán s különösen tábori és ostromágyut szállít oda nagy mennyiségben. Karbin és más orosz centrumok Mandzsuroországban valósággal el vannak árasztva japán kémeikkel, egészen úgy, mint a legutóbbi orosz-japán háború előtt. A japán vezérkar legközelebb nagy szemleutat tesz Kóreán végig és az itteni diplomata körök ebben is a japán háborús szándékát látják.

NYILTTÉR.

Kérdezzük meg a házi orvost!

KRONDORFI pezsgőhöz, borhoz legjobb ital!
SAVANYÚVIZ
NYÁLKAOLDÓ ÉS HUGYHÁJTÓ GYÓGYTAL.

tüdő, légző-szervek, gyomor, köhögés, rekedtségnél orvosilag ajánlva.

REGÉNYCSARNOK.

A réthegeyi választás.

Irta: Barabás Szaniszló.

(Folytatás.)

43

»Már pedig nem tehetek róla« felelé amaz a legnagyobb hidegvérűséggel »Ha éhes, üljön az asztalhoz és egyék, de azt ne kívánja tőlem, hogy saját zsebemből fizessenek annyi emberért.«

»Ugy hát csak tartsa meg magának tojásait; én majd egy olyan emberhez szegődöm, kin-k tyukjai már megtojtak. — Nudelhuber vagy Nedvesinél még pecsenyét is kapok. — Reám azonban ne számítson többé; mert hallotta már azt a régi mesét »nem adtál pogácsát« és a többi? Maga sem adott rántottát, én sem adom szavazatomat.« Ezt mondva fölkel az asztal mellől és rettentő szitkozódások közepén távozott.«

»Ezeket hallottam Réthegeyben« fejezte be az ispán elbeszélését, »sem többet, sem kevesebbet.«

A jelenlévők jót nevettek a hallottak felett, egyedül a báró maradt komoly s mély gondolkodásba látszik elmerülve lenni.

»Ez a dolog igen fontos« jegyezte meg néhány perc múlva. »Véka írdd be ez eseményeket a protokollumba; hanem szórol szóra, úgy a mint az ispán elbeszélte.«

»Igen, de én nem tudom könyv nélkül ez ostobaságokat« viskozta a nő durcásan.

»Ugy akkor az ispánnak még egyszer el kell mondania a történetet« lőn reá a felelet.

Az ispán nem a legjobb kedvvel állt az asztal elé, melynél Véka a tollaski tisztelet teljesíté s újból hozzá fogott elmesélésehez.

»Csak ne habarja össze szavait« kiáltá a báró bosszusan, »hiszen így nem lehet írni. Beszéljen lassabban.«

Az ispán most már lassabban folytatá s Véka szórol szóra beiktatá amannak szavait a jegyzőkönyvbe.

A házi ur ezalatt, mint a higan folytonos mozgásban volt; majd Véka háta megé buzta magát s annak vállán keresztül visgálta, vajjon nem hagyott e ki valamit az eseményből, majd ismét az ispánhoz tipeggett s annak beszédét helyeslő fejbiccentésvél kíséré.

Félóráig tartott már ez usalmas dictálás; Nedvesi és a tőkertes csaknem elaludtak szé-

keiken s különösen utóbbi elszunyadván, horkolni kezdett.

»Már micsoda hazugságokat diktál maga a jegyzőkönyvbe?« kiáltá mérgesen a báró, »az előbb másképen adta elő a történetet. Az előtt pulyka pecsenyéről szóllott s ime most liba pecsenye felől tesz említést. Tarisa magát az igazsághoz, mert esküvel kellend szavai hitelességét megpecsételnie.«

»Kérem, megbotlott a nyelvem« mentegeltődzék az ispán, ki örömeztőbb lett volna az eke mellett, mint a báró kastélyban.

A jegyzőkönyv végre befejeztetvén, a báró azt átolvasá s a jelenlévők által aláíratta.

»Hidd el Véka ez egy becses okmány, melynek hasznát vesszük még a választás alkalmával« mondá a háziur.

»Kire fog szavazni a báró ur?« kérdé Nedvesi közönyösséget színlelő arckifejezéssel.

»Minden esetre Vékára« válaszolá amaz. »Csak nem hiszik, hogy cserben hagyom leg-
jobb barátomat s oly emberek mellett korteskedem, kik még arra sem érdemesek, hogy Vékámnak sarusziját megoldják. Nekem nem kell sem Abel, sem Nudelhuber, sem Nedvesi. Egyik rosszabb a másiknál. Vékának a kis uja többet ér, mint e három semmiházi együttvéve.«

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti tőzsdetudósítások.

A gabonatőzsde határidői.

Budapest, január 14.

— Délután 4 órakor. —

Buza május 1909. 50 kilogrammonként	14.35
Buza októberre	13.91
Buza ápr	11.80
Rozs okt.	10.29
Zab májusra	—
Zab októberre	7.78
Tengeri máj. 1909	7.86
Tengeri jul.	8.05
Tengeri májusra 1910.	7.24

Értékdőzsde.

— Délután 4 órakor. —

Oszták hitelbank részvény	634.—
Oszták magyar államvasuti részvény	736.75
Leszámitoló bank	482.—
Rimamurányi	572.—
Oszták-m. államvasuti részv.	697.50
Közuti vasut	552.—
Városi villamos vasut	285.—

Hivatalos árfolyamok

A budapesti áru- és értékdőzsde 1909. jan. 14.

Magyar arany járadék 4 száz.	111.50
Magyar koronajáradék 4 száz.	93.25
Magyar koronajáradék	82.75
Magyar földterherment. kötvény 4. sz.	240.—
Horvát-szlavon földterherment. kötvény	95.50
Oszták járadék papirban	186.—
Oszták járadék ezüstben	145.—
Oszták járadék aranyban	97.25
Oszták korona járadék	99.—
1860. oszt. államsorsjegyek	116.50
Oszták magyar bankrészvény	197.50
Magyar hitelbank-részvény	150.25
Oszták hitelbank-részvény	730.—
Magyar hitelrészvény	748.—
London vista	631.50
Páris vista	689.50
20 frankos (Napoleonder)	19.02
Német birodalmi márka	117.56
20 márkás arany	23.51

A szerkesztésért felelős

Dr. VUCSKIOS GYULA.

Hogy mily szenzációs, olcsó árak
vannak ezidén

Leitner Márton

országos hírű

női divatházában,
Nagyvárad, Zöldfa-u. 5.

(Saját ház)

meggyőződhetik, ha elfárad
oda s azt megtekinti.

Árak, minőségek és választék

versenyen kívül

Szigoruan szabott árak

Kreton eddig 30 kr,	karácsonyi ára 19 kr.
Mosó delain eddig 35 kr,	„ ára 21 kr.
Francia delain eddig 80 kr,	„ ára 50 kr.
Ruha vászon eddig 65 kr,	„ ára 37 kr.
Moire-selyem eddig 170 kr,	„ ára 85 kr.
Mosó barchet eddig 30 kr,	„ ára 19 kr.
Flanel parkett eddig 40 kr,	„ ára 27 kr.

Minden egyszín divat ruhakelme

120 cm. széles eddig 90 kr,	karácsonyi ára 35 kr.
Kamgarn eddig 120 kr,	„ ára 75 kr.
Ferde csiku szövet eddig 180 kr,	„ ára 95 kr.

Angol divat-kelmék úgy
téli, mint tavaszi elsőrangú
minőségek 80, 90 kr és 1 forint.

Selyem, szövet és barchet-maradékok oly
feltűnő olcsón, mint eddig még soha!
Nagyváradon ily szenzációs olcsó

alkalmi

vásár még nem
: volt :

Szövet és selyem maradékok
feltűnő olcsó árban. Karácsonyi
ajándékokra alkalmas cikkek
potom áron. Fej és zsebken-
dők, sálak, boák és férfi fehér-
neműekben, vászon és asztal-
neműekben.

— Szőnyegek —

ágyterítők, függönyök és ösz-
szos szoba berendezési cikkek
nagy választékban és legolcsóbban.

Tisztelettel tudatjuk, hogy az
élesdi erdőseinkben

termelt tűzifa
szállítását és eladását

■ ■ megkeztük ■ ■
s ajánljuk vagononként
■ és méterenként ■

I-ső osztályu

■ bükkhasáb tűzifánkat ■

és vágott fát házhoz is szállítva.

Nagyobb vételnél megfelelő árendemény!

Rendeléseket kérjük Központi
irodánkhoz (Uri-utca 3. sz.)
és **Fried és Társához** Te-
leky-u. 16. **Telefon 914.**

— Telefon 814. —

Élesdi Erdőipar és Koepfer-rendszerű
Fatelítő r.-t Nagyváradon.

— Teljesen új áru! —

Van szerencsémértésíteni, hogy a
Teleki-utca 10. szám alatt
órás s látszerészeti

- üzletemet megnyitottam. -

Tisztelettel:

:: Weinstock Fülöp ::

órás és látszerész,

Nagyvárad, Teleki-utca 10. sz. a.

SZABÓ JÁNOS

úri divat szabó és egyenruha készítőnél
a legdivatosabb szövetek dus választ-
tékban vannak felhalmazva.

Modern szabás. Izléses munka.

Fő-utca, (Gerliczy-palota.)

Tanuló felvétetik.

Halló! Kérem a 882. számot! t. i.

Frenkel Ignác

asztalos

Kert-utca 16. szám alatti butorraktárát, hol
minden szoba- és konyha-butor raktáron van.
Vesz és elad kevésbé használt butorokat. Bu-
tor tisztítást és szakszerű javításokat a legol-
csóbban végez. Butorszükségletünk beszerzése
eüött saját érdekünkben ne mulasszuk el a
tenü céget felkeresni.

Egyszeri használat meggyőz min-
denkit, hogy a

Gyöngy
Szinszappan

minden vízben, akár meleg, vagy
hideg, kemény vagy lágy, gyorsan
és erősen habzik; könnyen hatol a
szövetbe, MEGLEPŐ GYORSAN
OLDJA A SZENNYET, anélkül, hogy
a szövetnek legkevésbé is ártalmára
volna, teljesen tiszta és ment maró
anyagoktól.

Csodálatos tisztító erejét a nyers
anyagok leggondosabb kiválasztásá-
nak köszönheti.

A Gyöngy

Szinszappan

míndig egyenlő minőségben lesz elő-
álitva.

Használata minden tisztítási célra
és mindennemű mosáshoz a leg-
kiadósabb.

A Gyöngy

Szinszappan

minden háztartásban jelentékenyen
megtakarít IDŐT, MUNKÁT és PÉNZT.

A Gyöngy

Szinszappan

a mosószappanok királya.

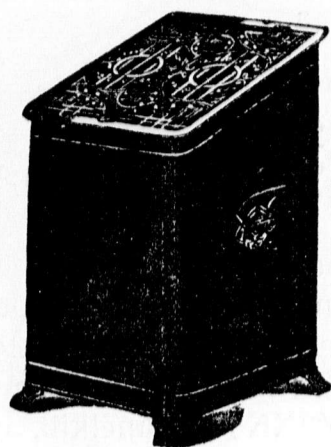
Elsőrendű magyar gyártmány

Készíti a

Magyar Zsirművek r. t.

Nagyváradon,

melynek városi raktárában (Zöldfa-
utca) ezenkívül a mosószappanok
minden faja (debreceni, szegedi,
csont, márvány, legfinomabb beretva-
szappan stb.) valamint KÓKUSZSIR,
CSÓ és LEVESTÉSZTÁK a legkisebb
mennyiség vételnél is EREDETI
GYÁRI ÁRON KAPHATÓK.

— Kályha kiállítás —

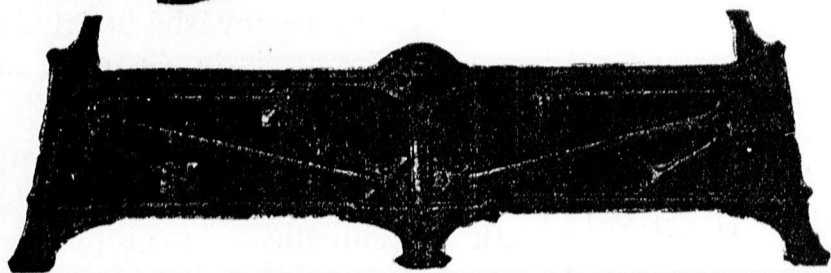
hosszanéző **METEOR** kályhákból, kályhatálcák, előtétek, faládák, széntartók, kályhaellenzők, paravánok legszebb kivitelben. Valódi porosz fűtőszén

Telefon 390 sz. **Tarsoly és Risztó**

különlegességű vaskereskedésében, Rákóczi-ut.

M. KIR. LŐPORÁRUDA

és mindennemű töltények raktára.

Kecskeméthy István

Nemzeti szállodája, étterme és kávéháza, Kert-utca, ipartestületi ház.

Van szerencsém, úgy a helybeli, mint a vidéki közönség b. tudomására hozni, hogy a Nemzeti szálloda összes vendégszobáit, sörcsarnokát, éttermét és kávéházát ujonnan átalakítottam azokat a mai kor igényei szerint berendeztem, a szobaárakat pedig le szállítottam. Egyben kiemelem, hogy nyáron át szép keit helyiség áll a közönség rendelkezésére.

Jó magyaros konyhám, frissen csapolt kőbányai sör és sajáttermésű boraimat mérsékelt árakon biztosítom vendégeim részére.

Naponta friss és izletes villásreggeli ebéd és vacsora. Abonensek elfogadtatnak, mérsékelt árak mellett.

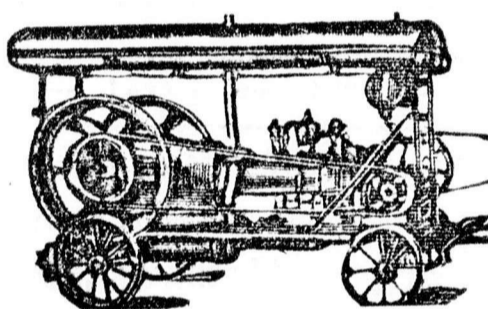
Ugy a szállodát, mint a sörcsarnokot és éttermet személyesen vezetem s vendégeim pontos és előzékeny kiszolgálásáról mindenkor gondoskodom.

Szíves pártfogást kér tisztelettel

Kecskeméthy István,
vendéglős.

Gazdák!

Ha elsőrangú gépet akarnak venni, kérjenek árjegyzéket európaszerte hírneves **magánjáró és vontató benzinlokomobilok, magánjáró és vontatható gőzlokomobilokról. Teljes cséplőkészlet!**

Benzinmotoros kötőrő, faaprítógépek vontatásra és magánjáró szerkezettel. Stabill benzinmotorok!!
Szivógáztelepek.

Kellner és Schanzer
Budapest, V. ker., Aulich-utca 2. sz.
Sürgőnycim: »Világosság« Budapest.

Uj üzlet!

Uj üzlet!

Villamos és légszesz felszerelési vállalat

Benedek és Frisch

Sas passage.

Telefon 946

Raktáron tart villamos és légszesz felszerelési alkatrészeket. **Olcsó fény** társulat kizárólagos képviselője. Elvállalunk karban tartásokat légszesz villany házi csengőket és telefonokat. Költségvetésekkel díjmentesen szolgálunk. Telefon hívásokra személyesen megjelenünk.

Kiváló tisztelettel

BENEDEK és FRISCH.

Lapkihordó nők

fix fizetéssel felvétetnek
a Tiszán ul kiadóhivatalában

LÖRINCZ MÓR Nagyvárad, Bémer-tér

Legnagyobb raktár grammophon, beszélő gépek, alkatrészek és lemezekből.

Gramofon javítások

mérsékelt árért szakszerűen és felelet mellett. Le mezek mindkét oldalon bejátszva 2 koronától feljebb. Folyton raktáron uj felvételek

Eredeti belga fegyverek, töltények, vadász-táskák nagy választéka.